

Eksamen PSY1016/PSYPRO4116

Alle oppgavene skal besvares. Ingen hjelpemidler tillatt

1. Gjør kort rede for de ulike fysiologiske personlighetsteoriene i pensum.
2. Gjør rede for genotype-miljø korrelasjon (genotype-environment correlation).
3. Gjør rede for Circumplex-modellen
4. Er personlighetstrekk stabile? Diskuter stabilitet og endring i personligheten med utgangspunkt i trekk-tilnærmingen.
5. Personlighet kan påvirke sosial interaksjon gjennom tre prosesser. Gjør rede for de tre prosessene og gi eksempler på sammenhenger mellom personlighet og det sosiale miljøet.
6. Gjør rede for det kognitiv-afektive personlighetssystemet (CAPS).

Sensorveiledning: Alle oppgavene skal besvares. En blank oppgave vil likevel ikke automatisk gi stryk på hele oppgaven, men den oppgaven vil tilsi en F på akkurat den deloppgaven, og bidrar i helhetsvurderingen.

7. Gjør kort rede for de ulike fysiologiske personlighetsteoriene i pensum.

Ekstroversjon-Introversjon (Eysenck), handler om reaktivitet, ARAS, aktiverbarhet. Gray: BIS-BAS; Atferdsaktiveringssystem/atferdshemmingsystem. (forsterkningsteori, knyttet til angst og impulsivitet) Spenningsøking: Hebb (optimal arousal) Zuckerman-SS, MAO- enzym som påvirker neurotransmitter, fungerer som bremses. Clonings tredimensjonale teori basert på neurotransmittere: dopamin, serotonin, noradrenalin. Morningness-eveningness kan også nevnes, mens hjerneasymmetri og affektiv stil ikke har vært vektlagt og det skal ikke trekkes om de ikke nevnes. Ikke forventet at man skal skrive mye om alle, men minst tre ulike teorier bør nevnes/gjøres kort rede for.

8. Gjør rede for genotype-miljø korrelasjon (genotype-environment correlation).

Sensorveiledning: G-E-C omhandler ulike måter miljøet påvirker det genetiske uttrykket. Geners interaksjon med miljøet skjer gjennom Passiv G-E-C, hvor f.eks. foreldre gir både gener og miljø til barna. Reaktiv G-E-C skjer ved ulik respons til ulik genotype, og aktiv G-E-C oppstår når noen med en gitt genotype aktivt oppsøker og skaper sitt miljø (velger ekstrem sport). G-E-C kan være positive og negative (hemme og fasilitere).

9. Gjør rede for Circumplex-modellen

Sensorveiledning : T. Leary, to dimensjoner som beskriver menneskelig interaksjon/interpersonlige relasjoner. Status (dominant-underkastelse) og kjærlighet(varm-kald). Wiggin's satte disse dimensjonene i system, circumplex(sirkel)modell. Leary og Wiggins beskriver interpersonlige trekk – sosial utveksling av Status og Kjærlighet/varme

Wiggin's Circumplex: Gir en eksplisitt definisjon av interpersonlig atferd
Spesifiserer forholdet mellom hvert enkelt trekk med alle andre trekk i modellen
Beliggenhet (de trekk som ligger nært er like), Bipolaritet (trekk rett ovenfor
hverandre er motsatt), Ortogonalt (de vinkelrett ovenfor hverandre er urelatert, se
modell).

10. Er personlighetstrekk stabile? Diskuter stabilitet og endring i personligheten med utgangspunkt i trekk-tilnærmingen.

Sensorveiledning: Personlighetsutvikling inkluderer både stabilitet og endring. I trekk-perspektivet er trekkene stabile, indre lokalisert, og påvirker, atferd, tanker følelser. Viktig med en definisjon av trekk, viktig å trekke inn rank-order stabilitet, endringer i gjennomsnitt (likt for alle) med alderen, -høyere på A og C, lavere på N, E og O. Sammenheng mellom barns temperament og voksen personlighet, noe som støtter opp under stabilitet. Personlighets coherence (samme trekk uttrykker seg ulikt ved ulik alder). Trekk vs state kan nevnes. Høyere stabilitetskoeffisienter jo kortere intervall, og jo eldre individet er. Trekk er mest stabile rund 50-års alderen. Ikke 100% stabil. Rank-order stabilitet til C øker gjennom livet, men for de andre trekkene går den litt ned i høy alder (70-80). (ikke forventet detaljkunnskap som dette)

11. Personlighet kan påvirke sosial interaksjon gjennom tre prosesser. Gjør rede for de tre prosessene og gi eksempler på sammenhenger mellom personlighet og det sosiale miljøet. Personlighet er knyttet til seleksjon (introverte velger andre omgivelser enn ekstroverte), evokasjon (aggressive personer utløser fiendtlighet, og boken fokuserer på bruk av sosiale media) og manipulering (narsissistiske personer skylder på andre,

ekstroverte overtaler andre, omgjengelighet knyttet til bruk av sunn fornuft som strategi..osv)

1. Gjør rede for det kognitiv-affektive personlighetssystemet (CAPS).

Svar: De bør plassere teorien innenfor den kognitive tilnærmingen til personlighet (kontekst er viktig på alle oppgavene). Walter Mischel-kritisk til bevisene for, trekk, eller mer spesifikt, til ekskluderingen av situasjonen. Essensen i teorien: P er ikke trekk, men organisering av kognitive og affektive aktiviteter. Ifølge teorien om Cognitive Affective Processing System (CAPS) bestemmes atferd av stabile «hvis–så»- (If–Then) betingelser. Når situasjonen endres, vil også atferden endres.

Viser hvordan individet selv fungerer som en agent i sitt eget liv, og ikke er passiv responder på psykologiske situasjoner som finner sted